

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Posiedzenie
Komisji Budżetu
i Finansów Publicznych (181.)
w dniu 29 października 2014 r.

VIII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Belgii zmieniającego Konwencję między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Belgii w sprawie unikania podwójnego opodatkowania oraz zapobiegania oszustwom podatkowym i uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku, podpisaną w Warszawie dnia 20 sierpnia 2001 r., podpisanego w Luksemburgu dnia 14 kwietnia 2014 r. (druk senacki nr 750, druki sejmowe nr 2750 i 2799).
2. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 744, druki sejmowe nr 2781 i 2807).

(Początek posiedzenia o godzinie 12 minut 04)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Kazimierz Kleina)

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Otwieram posiedzenie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych.

Bardzo serdecznie witam państwa na posiedzeniu. Witam gości, pana ministra finansów, przedstawicieli ministra spraw zagranicznych, a także ministra finansów i, oczywiście, członków Komisji Budżetu i Finansów Publicznych.

Proszę państwa, przedmiotem naszego dzisiejszego posiedzenia jest rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Belgii zmieniającego Konwencję między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Belgii w sprawie unikania podwójnego opodatkowania oraz zapobiegania oszustwom podatkowym i uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku, podpisaną w Warszawie dnia 20 sierpnia 2001 r., podpisanego w Luksemburgu dnia 14 kwietnia 2014 r.

Drugi punkt to jest rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw.

Panie Ministrze, czy można prosić o krótkie omówienie ustawy ratyfikującej protokół między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Belgii?

Aha, jeszcze pytanie: czy są uwagi do porządku naszego posiedzenia ze strony senatorów? Nie ma.

Czy w posiedzeniu uczestniczą osoby prowadzące działalność lobbingsową w rozumieniu prawa? Nie.

W takim razie prosimy pana ministra.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Janusz Cichoń:

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Jeśli chodzi o umowę między Polską a Królestwem Belgii, to trzeba powiedzieć, że mamy do czynienia z dość ożywionymi kontaktami naszych obywateli, co skutkuje zwiększonymi działaniami sprowadzającymi się do uzyskiwania przez Polaków dochodów także z tego państwa, Belgii. I mimo iż stosunkowo niedawno podpisaliśmy umowę, bo w 2001 r., uznaliśmy, że warto ją jednak nieco poprawić.

Główna kwestia to jest wprowadzenie metody wyłączenia z progresją. To jest taka metoda, która w gruncie rzeczy upraszcza rozliczenie dochodów uzyskiwanych za granicą w szczególności przez osoby, które wykonują za granicą pracę najemną. To się wpisuje w działania Ministerstwa Finansów, które zmierzają do jednolitego podejścia, jeśli chodzi o unikanie opodatkowania w relacjach z krajami Unii Europejskiej. Do tego dochodzi także wprowadzenie postanowień o wymianie informacji podatkowych. Zmieniają się standardy OECD. Aktualnie prowadzone są w OECD prace nad wymianą informacji podatkowych. Niebawem trafi do parlamentu FATCA, która staje się pewnym wzorem, jeśli chodzi o umowy w sprawie unikania opodatkowania. Wobec tego OECD rekomenduje w tej chwili zmianę podejścia i przejście na automatyczną wymianę informacji w znacznie szerszej, niż do tej pory to było, formule.

Jeśli chodzi o umowę i rzeczy, które są jeszcze istotne, to jest jeszcze klauzula ograniczająca osiąganie korzyści z zastosowania sztucznych struktur tworzonych wyłącznie dla potrzeb agresywnego planowania podatkowego, jest wprowadzenie zwolnienia z opodatkowania w państwie źródła dochodów z dywidend i odsetek wypłacanych funduszom emerytalnym, wreszcie jest wprowadzenie możliwości opodatkowania emerytur i rent, wypłacanych w systemie ubezpieczeń społecznych, również w państwie, z którego dochody te pochodzą; podatek nakładany na tej zasadzie nie może przekroczyć 10% kwoty brutto świadczenia. To w zasadzie najważniejsze kwestie, jeśli chodzi o tę umowę.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.

Czy Biuro Legislacyjne ma może uwagi legislacyjne?

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Szymon Giderewicz:

Dziękuję bardzo.

Szymon Giderewicz.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Panowie Senatorowie, czy są pytania do pana ministra? Nie ma.

W takim razie zgłaszam wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Czy są inne wnioski? Nie ma.

Kto jest za przyjęciem ustawy bez poprawek? (4)

Uchwała została podjęta jednogłośnie.

Senatorem sprawozdawcą będzie... Senator Kopeć?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę bardzo, senator Kopeć będzie sprawozdawcą ustawy.

Dziękuję gościom z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Przechodzimy do następnego punktu naszego posiedzenia: projekt zmiany ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw.

Panie Ministrze, będziemy jeszcze raz prosili pana o charakterystykę ustawy.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów
Janusz Cichoń:**

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Też postaram się w skrócie. To nie jest specjalnie rozbudowana ustawa, w gruncie rzeczy sprowadza się ona do podniesienia ulgi na dzieci, ale także wprowadzenia nowej formuły, która pozwala na zrealizowanie tej ulgi w pełnej wysokości. Ale chcę podkreślić z całą mocą, że ustawa jest adresowana do podatników opłacających podatek według skali podatkowej, uprawnionych dzisiaj do skorzystania z ulgi na dzieci. Tak naprawdę celem ustawy jest poprawa sytuacji finansowej rodzin wychowujących dzieci.

Dwa elementy – podwyższenie ulgi o 20% na trzecie i każde kolejne dziecko i wprowadzenie nowego rozwiązania, czyli przekazanie podatnikowi kwoty niewykorzystanej ulgi do wysokości składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, które podlegają odliczeniu. Tę kwotę niewykorzystanej ulgi podatnik będzie wykazywał w zeznaniu podatkowym w części uzupełniającej zeznania PIT-36 i PIT-37.

1 miliard 100 milionów zł – tyle będzie to nas kosztowało. Będzie to rozwiązanie neutralne dla budżetów samorządu terytorialnego. Wobec tego będzie to praktycznie realizowane z budżetu państwa.

Chcemy, aby rozwiązanie obowiązywało już w rozliczeniu podatku za rok 2014, co w praktyce oznaczać będzie, że w przybliżeniu ten 1 miliard 100 milionów zł trafi do rodzin wychowujących dzieci w Polsce, będących – jeszcze raz powtarzam – płatnikami podatku dochodowego według skali podatkowej.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.

Biuro Legislacyjne. Panie Mecenasie?

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu Szymon Giderewicz:**

Dziękuję bardzo.

Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Nasza uwaga dotyczy mechanizmu dodatkowego przyzporzenia dla podatnika w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą możliwą do odliczenia a kwotą faktycznie odliczoną w zeznaniu podatkowym.

Obecnie obowiązujące przepisy art. 27f ust. 1–5 dotyczą podatników wychowujących małoletnie dzieci, natomiast zakres podmiotowy tych przepisów jest rozszerzony w ust. 6, który nakazuje stosować zasady dotyczące odliczeń dla podatników wychowujących małoletnie dzieci także do podatników wychowujących w pewnych okolicznościach dzieci pełnoletnie. Wprowadzenie nowego mechanizmu dodatkowego przyzporzenia w ust. 8–12 dla tych podatników, których dochody nie pozwalają na skorzystanie w pełnym zakresie z ulgi, w naszej ocenie powinno skutkować odpowiednią zmianą odesłania w ust. 6, tak aby nie budziło wątpliwości, że nowymi rozwiązaniami objęci są także podatnicy wychowujący dzieci pełnoletnie. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze?

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów
Janusz Cichoń:**

Wychodzimy z założenia, że tych przepisów jednak nie można czytać odrębnie i tak naprawdę ulga jest skierowana do wszystkich osób, które wychowują małoletnie dzieci, ale także dzieci pełnoletnie otrzymujące zasiłek lub uczące się w szkole do ukończenia dwudziestego piątego roku życia. Naszym zdaniem nie ma potrzeby korygowania zapisów w ustawie, aby to było jednoznaczne. To także wynika z uzasadnienia do ustawy. Myślę, że nie ma potrzeby wprowadzania nowych zapisów, które by to doprecyzowały. Naszym zdaniem jest to wystarczająco precyzyjne.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.

Racje przedstawiło Biuro Legislacyjne, racje przedstawił pan minister, więc senatorowie będą mogli uznać, czy taką poprawkę zgłoszą. A może wyniknie to z dalszej dyskusji.

Panie Ministrze, projekt ustawy to jest element polityki prorodzinnej państwa, prawda? Czyli ma na celu wzmocnić rodziny i dać im szanse. Rozumiem, że taka była idea projektu. Czy ustawa wpisuje się w jakąś szerszą politykę prorodzinną państwa?

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów
Janusz Cichoń:**

Niewątpliwie jest to element polityki prorodzinnej. Przypomnę, że nie tak dawno zmieniliśmy system ulg, wspierając głównie rodziny wielodzietne. Zmieniliśmy reguły, jeśli chodzi o ulgę rodzinną. To nie jest jedyne rozwiązanie, które sprzyja rodzinom w polskim systemie

podatkowym, co chciałbym z całą mocą podkreślić. Mamy bowiem takie rozwiązania jak chociażby wspólne rozliczanie się czy zwolnienia w przypadku świadczeń pomocy społecznej, świadczonych głównie rodzinom. W sumie te preferencje podatkowe w systemie podatkowym, jeśli chodzi o PIT, to prawie 12 miliardów zł. Będzie o 1 miliard 100 milionów zł więcej.

Przy okazji mogę powiedzieć – bo często tego nie dostrzegamy, a to jest ważne – że mamy też preferencje podatkowe, jeśli chodzi o VAT. Na marginesie mogę powiedzieć, że w momencie, kiedy podnosiliśmy stawkę z 22% do 23%, jednocześnie dokonaliśmy całej masy przekwalifikowań, jeśli chodzi o strukturę VAT, wprowadzając stawkę 5% i 8%, i chociażby artykuły żywnościowe są opodatkowane niższą stawką. Ta preferencja w VAT wynosi dzisiaj 24,5 miliarda zł. Na skutek zmian, które przeprowadziliśmy, podnosząc stawkę podstawową do 23% i tak naprawdę obniżając te stawki i jednocześnie zmieniając ich strukturę, 4,5 miliarda zł zostawiliśmy w kieszeni polskich rodzin, skierowaliśmy do polskich gospodarstw domowych.

I jest to działanie kierunkowe, co też warto podkreślić. Zapowiadał je swego czasu pan premier Tusk, kontynuując je także obecny rząd. Z tym wzrostem Polski, który mamy i którym się chwalimy, tak naprawdę musimy docierać do polskich rodzin. Polskie rodziny powinny odczuwać w większym stopniu ten polski sukces. Przy tym pamiętajmy, że mamy procedurę nadmiernego deficytu, zawieszoną co prawda, ale jednak. Wobec tego przez lata nie mogliśmy zwiększać wydatków. To rozwiązanie jest też skrojone w jakiejś mierze na miarę, mogę powiedzieć, bo uwzględnia z jednej strony fakt, że mamy procedurę i chcemy obniżyć deficyt, a z drugiej strony to, że mamy nowe rozwiązania, jeśli chodzi o limitowanie wydatków. Przypomnę, że obowiązuje od niedawna reguła wydatkowa, która określa limit wydatków. Uwzględniając to wszystko, oszacowaliśmy, że na tyle nas stać. A żeby nie rozpraszać tego wsparcia... Mogę powiedzieć, że gdybyśmy ten 1 miliard 100 milionów chcieli zamienić na zwiększenie kwoty wolnej, to byłoby to niespełna 300 zł. Dzięki temu rozwiązaniu do rodzin wychowujących dzieci, w wielu przypadkach, trafi po parę tysięcy złotych – nie jednorazowo, tylko corocznie w ramach rozliczeń podatkowych – i będzie to dla nich dość istotna kwota, istotne wsparcie. Tyle.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.

Czy ze strony senatorów są pytania?

Proszę bardzo, senator Sitarz.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Senator Witold Sitarz:

Warunkiem podstawowym, jak rozumiem, jest to, że musi być płatnikiem podatku.

(Głos z sali: Dochodowego...)

Czyli jeżeli ktoś ma dzieci i takie dochody – co może być mało realne – od których w ogóle nie płaci, to nie...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Panie Ministrze, proszę włączyć mikrofon.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Janusz Cichoń:

Ja to już mówiłem i podkreślałem, dlatego że to oczywiście budzi oczekiwania wielu grup, które płatnikami nie są, a także tych, którzy rozliczają się nie według skali, tylko w ryczałcie czy w formule podatku liniowego. Oni tak naprawdę mają wybór i mogą do tego systemu trafić, natomiast ci, którzy nie płacą podatku dochodowego, nie płacą składek, nie płacą składki zdrowotnej, nie uzyskują tego zwrotu. To ma z założenia formułę zwrotu. To nie jest dodatkowe świadczenie, tylko zwrot wpłaconych do systemu... Tak naprawdę wychodzimy nieco poza system podatkowy – nie tylko podatek i nie tylko składka zdrowotna, także składka ZUS – ale jednak jest to formuła...

(Głos z sali: Dla potrzeb limitu.)

...jeśli chodzi o ten limit, określana na bazie: wpłacasz – masz. Jeśli nie uczestniczysz w jakiejś mierze w wypracowaniu środków, tak mogę powiedzieć, to nie masz prawa korzystać ze wsparcia.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.

Pan przewodniczący Gruszczyński.

Senator Piotr Gruszczyński:

Panie Ministrze, myślę, że – żeby nie odnieść takiego wrażenia, że najsłabsza grupa nie jest wspierana – warto zaznaczyć, że są inne formy pomocy adresowane konkretnie do tej grupy, w której rodzice nie są płatnikami żadnego podatku. Dziękuję.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Janusz Cichoń:

To oczywiście. Poza tym mamy cały system pomocy społecznej, w ramach której pod szczególną opieką znajdują się rodziny posiadające dzieci, zwłaszcza rodziny wielodzietne. Jeśli one nie uzyskują dochodów, które są opodatkowane, i nie płacą składek zdrowotnych i ZUS, to dostają wsparcie w innej formule.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

I jeszcze jedno pytanie. Pan minister mówił, że zgodnie z ustawą płatnicy będą mogli z tego korzystać już w rozliczeniu za 2014 r. Czy kwota około 1 miliarda zł jest uwzględniona w budżecie i czy nie ma wpływu na wynik budżetu na koniec roku?

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów
Janusz Cichoń:**

Jest to uwzględniona w budżecie kwota, tak że nie ma żadnych...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Skutek będzie w 2015 r. I oczywiście w projekcie budżetu na rok 2015 ta kwota została zapisana.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Dziękuję bardzo.

Skoro nie ma innych głosów...

(Głos z sali: A co z poprawką?)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Proszę bardzo.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów
Janusz Cichoń:**

Nie można czytać tych przepisów odrębnie i wobec tego zapisy, które są w ustawie, są wystarczające.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Panie Mecenasiu, pana też proszę o krótką opinię.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu Szymon Giderewicz:**

Ja bym chciał podtrzymać swoją opinię. Przepisy w obecnym brzmieniu co najmniej mogą budzić takie wątpliwości. Poprawka Biura Legislacyjnego w sposób jednoznaczny te wątpliwości usuwa.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Proszę bardzo, w takim razie pani dyrektor.

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Podatków Dochodowych
w Ministerstwie Finansów
Maria Kalinowska:**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

My podtrzymujemy swoje stanowisko, chociażby dlatego, że przepisy, które zawiera ustawa, określają jej podmiotowość. Tam jest powiedziane, że podatnicy, którzy uzyskują przychód, mogą odliczyć ulgę na dzieci małoletnie i na dzieci pełnoletnie uzyskujące zasiłki lub uczące się do dwudziestego piątego roku życia.

Przepisy, które dodajemy, nie dotyczą podmiotowości ustawy, czyli nie mówią o podatnikach, mówią o przedmiocie. Ustawa w obecnie obowiązującym brzmieniu odnosi się do ulgi dla jednych i drugich podatników. Ulga, opisana w ust. 1–5, przysługuje tym podatnikom. A my dzisiaj nowelizujemy tylko pkt 2, 3 i 4. Dlatego żaden podatnik,

który dzisiaj korzysta z ulgi, nie będzie jej pozbawiony, a jednocześnie będą miały do niego zastosowanie przepisy przedmiotowe określone w nowym brzmieniu.

W takiej sytuacji uznajemy, że tylko przepisanie tych przepisów wyżej czy niżej nie ma żadnego znaczenia. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Mecenasie?

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu Szymon Giderewicz:**

Zwracam uwagę, że nie ulegnie zmianie brzmienie ust. 6 w art. 27f: przepisy ust. 1–5 stosuje się odpowiednio do podatników utrzymujących pełnoletnie dzieci, o których mowa w odpowiednich artykułach, w związku z wykonywaniem przez tych podatników ciężącego na nich obowiązku alimentacyjnego oraz w związku ze sprawowaniem funkcji rodziny zastępczej. Przepisy ust. 1–5. Dodajemy ust. 8–12. A w przepisie ust. 6 nie ma odesłania do ust. 8–12. Stąd naszym zdaniem będzie wątpliwość.

(Przewodniczący Kazimierz Kleina: Czyli jaka będzie konsekwencja według pana? Co w praktyce...)

W praktyce, jeżeli organy przyjmą interpretację korzystną dla podatnika, to nie będzie problemu ze stosowaniem przepisów.

(Przewodniczący Kazimierz Kleina: A dlaczego według pana miałyby przyjmować niekorzystną, skoro stanowisko...)

Naszym zadaniem jest dbanie o to, żeby przepisy były jednoznaczne. Przepis ten można interpretować co najmniej na dwa sposoby. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Ale ten przepis będą interpretowały służby podległe ministrowi, prawda?, i...

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów
Janusz Cichoń:**

Mogę powiedzieć, że poza tym uzasadnienie dość wyraźnie wskazuje na to, że chcemy objąć tę grupę i że różnicowanie nie ma tu miejsca. Naszym zdaniem jednak jest to jednoznaczne. I apelujemy...

(Zastępca Dyrektora Departamentu Podatków Dochodowych w Ministerstwie Finansów Maria Kalinowska: One nie wnoszą nic nowego do sprawy.)

(Przewodniczący Kazimierz Kleina: Jasne.)

Nie poprawiają tego tekstu.

Przewodniczący Kazimierz Kleina:

Proszę państwa, czy ktoś z panów senatorów zgłasza poprawkę w wersji zaproponowanej przez Biuro Legislacyjne? Nie.

Czy są inne poprawki? Nie ma.

Składam wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Kto jest za przyjęciem ustawy bez poprawek? (4)
Ustawa została poparta jednomyślnie.
Na senatora sprawozdawcę proponuję senatora...
Senator Sitarz prosi o to, w takim razie proponujemy senatora Sitarza.

(*Senator Witold Sitarz: Zgadzam się.*)
Dziękuję bardzo.
Dziękuję bardzo panu ministrowi i naszym gościom.
W ten sposób wyczerpaliśmy porządek posiedzenia.
Zamykam posiedzenie komisji.

(Koniec posiedzenia o godzinie 12 minut 26)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii